

ỨNG DỤNG PHẦN MỀM POWERPOINT VÀO THIẾT KẾ BÀI GIẢNG MÔN BỐ CỤC CHẤT LIỆU SƠN MÀI

NGUYỄN QUANG HẢI

Email: quanghaihn@gmail.com

Trường ĐHSP Nghệ thuật TW

APPLICATION OF POWERPOINT SOFTWARE INTO THE SOLUTION DESIGN LAYOUT ON THE BASIC OF SON GRINDING MATERIAL

TÓM TẮT

“Ứng dụng phần mềm PowerPoint vào thiết kế bài giảng môn Bố cục chất liệu Sơn mài” là đề tài khoa học hướng tới sự đổi mới phương pháp dạy học, nâng cao chất lượng dạy học đại học tại Trường ĐHSP Nghệ thuật TW, giúp người dạy chủ động hơn trong biên soạn nội dung giáo án, hoàn thiện kỹ năng dạy - học và đáp ứng được yêu cầu dạy - học tích cực mà ngành giáo dục đã đề ra với phương châm cốt lõi: hướng tới hoạt động học tập chủ động, chống lại thói quen học tập thụ động trong học sinh, sinh viên.

Từ khóa: Thiết kế, bố cục, chất liệu, sơn mài

ABSTRACT

"Application of Powerpoint into the design of lessons on the layout of Lacquer" is a scientific topic towards innovating teaching methods and improving the quality of university teaching at the National University of Arts Education. Applying Powerpoint software to lesson design helps teachers be more active in compiling lesson plans, fulfilling teaching-learning skills, and meeting positive teaching-learning requirements set by the education sector with core motto: towards active learning activities, against passive learning habits among students.

Keywords: Design, layout, material, lacquer

1. Đổi mới phương pháp dạy học trực quan môn Mỹ thuật

Một trong những phương pháp phổ biến được sử dụng trong giảng dạy mỹ thuật là phương pháp trực quan, có thể nói đây là bước đầu tiên để người giáo viên giúp học sinh tiếp cận với mỹ thuật đó với các hình ảnh sinh động, thông qua đó giúp việc tổ chức tiết học hợp lý nhất, giúp người học tiến hành các thao tác tư duy bao gồm: Phân tích, tổng hợp, so sánh, khái quát hóa, trừu tượng hóa... hình thành nên kiến thức mới.

Đối với đánh giá bài vẽ của học sinh, để giúp người học củng cố và khắc sâu kiến thức, cần phải đánh giá ở ba cấp độ: tốt, trung bình, yếu, chỉ ra được ưu/nhược điểm của từng bài. Với khâu này, người dạy thường để cho người học tự đánh giá, nhưng về cơ bản chưa thực sự hiệu quả, bởi các em chưa đủ kiến thức cũng như kinh nghiệm thẩm mỹ. Việc đánh giá theo cảm tính rất mất thời gian và trong những phát hiện mơ hồ kiểu “a - ma - to” trong nhận thức của người học cần thiết phải có sự điều chỉnh hoạt động dưới sự thuyết trình của người dạy vì vậy các minh họa đẹp, phong phú áp dụng trong phương pháp trực quan sinh động sẽ làm tăng thêm tính hấp dẫn của tiết học và thuyết phục

học sinh; Nó tác động hiệu quả đến cảm nhận tác phẩm, hình thành nên nhận thức thẩm mỹ của người học, rèn luyện cho các em một trực giác nhạy bén, khả năng quan sát và phát hiện những vấn đề trong cuộc sống.

2. Khái niệm phương pháp dạy học

Phương pháp dạy học là cách thức tổ chức giảng dạy của giảng viên và cách thức học tập của sinh viên phù hợp với các nguyên tắc chung để giúp sinh viên đạt được các mục tiêu học tập của mình đó là “học để biết, học để làm, học để chung sống và học để tự khẳng định mình” trong xã hội thông tin.

3. Phương pháp trực quan

3.1 Khái niệm

Dạy học trực quan (hay còn gọi là trình bày trực quan) là phương pháp dạy học PPDH sử dụng những phương tiện trực quan, phương tiện kỹ thuật dạy học trước, trong và sau khi nắm tài liệu mới, khi ôn tập, khi củng cố, hệ thống hóa và kiểm tra tri thức, kỹ năng, kỹ xảo. Phương pháp dạy học PPDH trực quan được thể hiện dưới hình thức là minh họa và trình bày: Minh họa thường trưng bày những đồ dùng trực quan có tính chất minh họa như bản mẫu, bản đồ, bức tranh, tranh chân dung, hình vẽ trên bảng,...

EDUCATION

Trình bày thường gắn liền với việc trình bày thí nghiệm, những thiết bị kỹ thuật, chiếu phim đèn chiếu, phim điện ảnh, băng video. Trình bày thí nghiệm là trình bày mô hình đại diện cho hiện thực khách quan được lựa chọn cẩn thận về mặt sự phạm. Nó là cơ sở, là điểm xuất phát cho quá trình nhận thức - học tập của học sinh, là cầu nối giữa lý thuyết và thực tiễn. Thông qua sự trình bày của giáo viên mà học sinh không chỉ lĩnh hội dễ dàng tri thức mà còn giúp họ học tập được những thao tác mẫu của giáo viên/ giảng viên từ đó hình thành kỹ năng, kỹ xảo,...

Sử dụng các đồ dùng trực quan cần theo một quy trình hợp lý để có thể khai thác tối đa kiến thức từ các đồ dùng trực quan. Cần chuẩn bị câu hỏi hoặc hệ thống câu hỏi dẫn dắt người học quan sát và tự khai thác kiến thức hiệu quả.

3.2. Giới thiệu phần mềm PowerPoint

PowerPoint là một trong bộ 6 phần mềm văn phòng của Microsoft office (Word, Excel, PowerPoint, FrontPage, Access, Outlook). PowerPoint là phần mềm chuyên dùng trong lĩnh vực trình bày, quảng bá (Presentation). Mỗi màn hình thể hiện nội dung (văn bản, hình ảnh, âm thanh, phim...) được gọi là một slide. Thế mạnh của PowerPoint là khi show có thể sử dụng hết cả màn hình, chủ động qui định cách thức thể hiện từng slide, từng Object (Thứ tự xuất hiện, mở màn thể nào, hiệu ứng ra sao, trình chiếu bao lâu...) Trong dạy học thì PowerPoint là phần mềm đơn giản và thông dụng nhất trong việc soạn thảo các giáo án điện tử. Microsoft PowerPoint được xem là công cụ hỗ trợ thuyết trình nhiều tính năng nhất hiện nay. Các đối tượng mà PowerPoint phục vụ đa dạng, từ nhân viên văn phòng, giáo viên, sinh viên, học sinh, trình duyệt viên, nhân viên kinh doanh cho đến chính trị gia. PowerPoint thậm chí còn được coi là phần mềm thống trị giới kinh doanh, khi mà mọi bước của các dự án kinh doanh đều liên quan đến PowerPoint.

4. Giới thiệu môn Bộ cục chất liệu sơn mài

Môn Bộ cục - Chất liệu Sơn mài của chương trình Đại học Sư phạm Mỹ thuật gồm 02 học phần: 01 học phần chính thức và 01 học phần tự chọn. Giáo trình này tập trung vào nội dung của học phần chính gồm 4 đơn vị học trình (120 tiết). Học xong học phần Bộ cục chất liệu Sơn mài người học hiểu, thấy được giá trị, vẻ đẹp của nghề sơn ta truyền thống và tranh sơn mài Việt Nam. Qua học phần này người học sẽ nắm vững được kiến thức, kỹ thuật cơ bản từ đó có thể tham gia giảng dạy và sáng tác được bằng chất liệu sơn mài.

5. Thiết kế bài giảng môn Bộ cục chất liệu Sơn mài

5.1. Các bước chuẩn bị nội dung cho các Slide bài giảng

Chuẩn bị nội dung các slide mang các tiêu đề chính như:

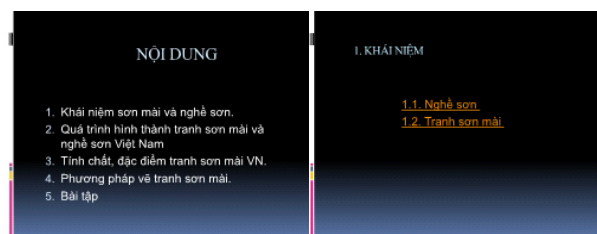
- Bài giảng sơn mài.ppt(08slide):
- + C1.ppt (03 slide)
- + 2.ppt (01 slide)
- + Biểu cảm .ppt (05 slide)
- + Cây sơn.ppt (05 slide)
- + Chất liệu của hội họa Việt Nam.ppt (10 slide)...

Để phục vụ cho thiết kế các slide của trình chiếu cần thu thập tư liệu hình ảnh liên quan tới sơn ta và sơn mài qua internet (số ảnh tư liệu tương đương 169 ảnh);

Sau đó tiến hành thiết kế:

- + Thiết kế trang bìa và nội dung chính giới thiệu môn học, tên giảng viên giảng dạy môn học, lớp sinh hoạt.
- + Triển khai nội dung chính của bài dạy: Từ các khái niệm đến quy trình thực hiện theo nội dung chính. Mỗi Slide khoảng 3 đến 4 dòng.

Font chữ quy định thống nhất Arial hoặc Time New Roman, cỡ chữ 28 - 32.

H1. Các trang nội dung chính H 2. Slide giới thiệu khái niệm Trong các silde trình chiếu, ngoài việc đưa ra hệ thống khái niệm cần thiết đưa ra một số nội dung liên quan chất liệu sơn truyền thống, tìm hiểu nguồn gốc và các vấn đề liên quan.

H 3. Lấy nhựa sơn và sơn then

H 4. Sơn cánh dán

EDUCATION

H 5. Sản phẩm sơn Nhật Bản

5.2. Tạo các slide trình chiếu về nghệ làm sơn ở Việt Nam

H 6. Các làng nghề Sơn ở Việt Nam

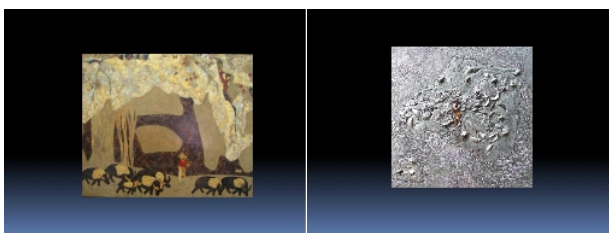
H 7. Mài sản phẩm sơn

H 8. Làng làm quỳ vàng, quỳ bạc

5.3. Tạo các slide về tác phẩm sơn mài Việt Nam

H 9. Tranh của họa sĩ Nguyễn Sáng

H 10. Tranh của họa sĩ trẻ Việt Nam

6. Ưu điểm của Công nghệ Thông tin trong đổi mới phương pháp dạy học

- Người học hứng thú với nội dung bài
- Có nhiều hình ảnh trực quan
- Có sự tương tác trong quá trình giảng bài, kết hợp giữa trình chiếu và hoạt động nhóm
- Sinh viên còn thụ động trong giờ giảng
- Nguyên nhân chưa đạt các chỉ tiêu: Việc trình chiếu

còn thụ động, chỉ mới thay việc chiếu các Slide cho viết bảng, chưa tạo tương tác trong giờ dạy.

Việc Ứng dụng phần mềm PowerPoint vào thiết kế bài giảng môn Bộ cục chất liệu Sơn mài đã góp phần đổi mới phương pháp dạy học. Ứng dụng phần mềm PowerPoint vào thiết kế bài giảng môn Bộ cục chất liệu Sơn mài đã góp phần nâng cao chất lượng dạy học Mỹ thuật.

Có thể nói, việc ứng dụng phần mềm PowerPoint vào xây dựng bài giảng môn Bộ cục chất liệu Sơn mài nhằm đổi mới giáo cụ trực quan trong phương pháp giảng dạy trở nên nhu cầu tất yếu của dạy học mỹ thuật. Xây dựng bài giảng bằng phần mềm trình chiếu PowerPoint làm giáo cụ trực quan phục vụ cho công tác giảng dạy của giảng viên cũng như của sinh viên trong học tập và giảng dạy môn Bộ cục góp phần làm cho bài học Bộ cục chất liệu gần gũi, dễ hiểu và sinh động hơn. Ứng dụng phần mềm PowerPoint vào thiết kế bài giảng môn Bộ cục chất liệu Sơn mài là bước đầu ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy đã góp phần hữu ích trong đổi mới phương pháp dạy học của khoa SPMT.

Đổi mới giáo cụ trực quan trong phương pháp giảng dạy trở nên nhu cầu tất yếu của dạy học mỹ thuật. Ứng dụng phần mềm PowerPoint vào thiết kế bài giảng môn Bộ cục chất liệu Sơn mài góp phần để giảng dạy phù hợp với phương thức đào tạo tín chỉ mục tiêu phát triển năng lực tư duy, sáng tạo, linh hoạt trong học tập của sinh viên khoa Sư phạm Mỹ thuật, Trường ĐHSP Nghệ thuật TW và các trường có cùng chuyên ngành đào tạo hệ ĐHSP Mỹ thuật trên toàn quốc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Phạm Thị Chinh (2005), *Phương pháp trực quan trong dạy học môn lịch sử mỹ thuật cho sinh viên cao đẳng sư phạm mỹ thuật*, Trường cao đẳng Sư phạm Nhạc Họa TW.
2. Hoàng Đức Dũng (2008), *Xây dựng cơ sở dữ liệu hình ảnh giáo cụ trực quan môn hình họa*, Trường ĐHSP Nghệ thuật TW
3. Nguyễn Thị Mai Thanh (2009), *Phát huy hiệu quả của phương pháp trực quan trong bộ môn mỹ thuật*, Trường ĐHSP Nghệ thuật TW
4. Nguyễn Quốc Toàn, Phạm Thị Chinh, Nguyễn Lăng Bình (2000), *Mỹ thuật và phương pháp dạy học mỹ thuật (tập I và II)*, Nxb Giáo dục.
5. Cao Thị Nhạn, Nguyễn Thanh Bình (2010), *Giáo trình cơ sở dữ liệu*, Trường ĐH Đà Lạt.
6. Nguyễn Thành Việt (2009), *Đổi mới cách sử dụng phương pháp trực quan trong dạy học các môn trang trí, bố cục của Trường ĐHSP Nghệ thuật TW*, Đề tài KHCN cấp Bộ.